

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2016/17:3458

av **Nina Lundström m.fl. (L)**

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 22 Kommunikationer enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

Motivering

Utgiftsområde 22 Kommunikationer omfattar transportpolitik och politiken för informationssamhället, inklusive myndigheterna Trafikverket, Statens väg- och transportforskningsinstitut, Transportstyrelsen, Trafikanalys och Post- och telestyrelsen.

Människors frihet och välbefinnande gynnas av goda kommunikationer. Möjligheten att resa mellan orter och länder skapar nya affärsmöjligheter och kunskaper som bidrar till tillväxt. Rörligheten för människor, idéer, kapital, varor och tjänster ska därför underlättas, i såväl städer som på landsbygden. En väl fungerande infrastruktur behövs för jobben, tillväxten och välfärden. Vi transporterar oss mellan bostaden, arbetet, studier och fritidsaktiviteter. Infrastrukturen är samhällets blodomlopp.

Inom kommunikationsområdet är det centralt att vidta klimat- och miljöanpassningar där det gör mest nytta och på sätt som ger långsiktigt resultat. Det krävs kraftiga åtgärder för att exempelvis nå det långsiktiga målet med en fossilfri fordonsflotta. Vi vill se införandet av en europeisk flygskatt. Vi ställer oss även bakom den bensinskattehöjning som genomförts och anser att det är rimligt att indexera bränsleskatten. Frågan om vägavgifter på motorvägssträckor där det finns särskilt goda kollektivtrafikalternativ bör också övervägas och vid ett införande ska miljöbilar undantas från vägavgifterna.

Förorenaren ska betala. Liberalerna vill därför se att miljöbilsbonusen i stället utformas som en förhöjd skatt på bilar med negativ klimatpåverkan. Det är inte rimligt som nuvarande system är utformat, att skattemedel ska läggas på en bonus för att en bil införskaffas. I stället bör miljöbilsbonusen utformas som en förhöjd skatt på bilar med negativ klimatpåverkan. Liberalerna förordar en omvänd miljöbilsbonus där bilar som inte skulle vara berättigade för en miljöbilspremie, enligt gällande regelverk, under de

första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Utöver dessa statliga insatser finns anledning att på lokal och regional nivå främja en fossilfri fordonsflotta genom åtgärder såsom fri parkering, bussfiler och slopad trängselskatt för eldrivna lätta lastbilar, taxi och personbilar. Mer om vår satsning på miljö återfinns under utgiftsområde 20.

Förutsättningarna i Sverige ser olika ut. Halva Sveriges befolkning bor i de 58 mest tätbefolkade kommunerna. Sverige är generellt sett ett glest befolkat land med en befolkning på 23 invånare per kvadratkilometer. Det finns därmed en utmaning i att skapa och erbjuda alla medborgare i hela landet möjligheter till spårbundna kollektivtrafiklösningar. Glesheten innebär även svårigheter att erbjuda kollektivtrafiklösningar baserade på busstrafik. Därför fyller bilen en funktion. Alla kan inte cykla eller ta tåget och bussen till jobbet eller mataffären. Men i regioner med tät struktur finns stora möjligheter att premiera alternativ.

Att skapa förutsättningar för framtidens infrastruktur skapar behov av översyn av befintliga regelverk. I dag saknas till exempelvis utformning av regelverk som beaktar cykeln som ett eget transportmedel. Den som cyklar gör en stor insats för miljö och klimat. Cyklismen är på framfart men behöver ges bättre förutsättningar. Det är viktigt att stödja ett klimatsmart transportmedel som dessutom minskar buller och bidrar till folkhälsa.

Av denna anledning avsätter Liberalerna 75 miljoner kronor årligen under anslag 1:1 till en nationell satsning på utveckling av cykelinfrastruktur. Vi satsar dessutom 10 miljoner kronor på ett nationellt kunskapscenter för cykling under ett nytt anslag 1:16 som kommer att bistå kommuner och regioner i planering och utformning av strategier för cykling.

Vidare öppnar vi även upp för möjligheten att använda intäkterna från trängselskatten som tas ut i Stockholm och Göteborg till medfinansiering av cykelinfrastruktur. *Vi avvisar dock regeringens förslag till utökat stadsmiljöavtal* då vi anser att satsningen riskerar komma enstaka kommuner till nytta snarare än samtliga. Det är även oroande att det inte framgår av förslaget hur anslaget ska fördelas och att det saknas precisering gällande satsningar på cykling.

Tåg är viktiga både för regionala och nationella resor, men har i stigande grad karakteriserats av bristande punktlighet, störningar och haverier på spår, signaler och luftledning. Liberalerna vill rusta upp och bygga ut järnvägen. Vi anser att ett robust järnvägssystem är en förutsättning för en väl fungerande arbetsmarknad och att det är en avgörande investering för klimat och miljö. I enlighet med regeringens förslag ser vi att det krävs ökade resurser till att öka konkurrenskraften för järnvägen gentemot andra transportalternativ, därför välkomnar vi närtidssatsningen på 200 miljoner kronor år 2017. *Dock avslår vi delar av regeringens framtida utgiftsökning på 3,7 miljarder kronor år 2019 respektive 5 miljarder kronor år 2020 under anslag 1:1, då vi anser att en satsning av denna storlek bör fördelas mer jämnt och långsiktigt över tid. Vi föreslår i stället en hållbar satsning till utveckling och vidmakthållande av statens transportinfrastruktur samt bredbandsutbyggnad i glesbygd, som från år 2018 uppgår till 2,1 miljarder kronor årligen. De 100 miljonerna som avsätts till bredbandsutbyggnad återfinns under anslag 1:17 på utgiftsområde 23.*

På området kollektivtrafik så föreslår Liberalerna en omläggning av reseavdraget i syfte att öka dess regionala träffsäkerhet och minska exponeringen mot felaktigheter i utnyttjandet av avdraget. Tanken är att reseavdraget ska begränsas i de regioner där det finns en fungerande kollektivtrafik. Förändringen beräknas stärka de offentliga

finanserna år 2016 med 1 300 miljoner kronor. Förslaget behandlas närmare under avsnittet för skattefrågor.

Bostadsbyggandet kan öka om det går hand i hand med att ny infrastruktur byggs ut. Samplanering av infrastruktur och bostäder är nödvändig för att skapa förutsättningar för bostadsbyggande. Därför behövs en bättre samplanering mellan stat, landsting, kommuner och andra intressenter. Trafikverket spelar en stor roll för hur samplanering kan utvecklas och bör därmed få i uppdrag att medverka till samplanering av infrastruktur och bostäder. Trafikverket bör ges ett tydligt uppdrag kring verkets roll i att bidra till samplaneringsåtgärder för ökat bostadsbyggande. *För arbetet med att öka samplanering avsätter Liberalerna 2 miljoner kronor årligen till Trafikverket under anslag 1:3 från 2017.*

Vägtrafiken är viktig för att hela landet ska fungera och även vägnätet behöver förstärkas. Biltrafiken är dock fortfarande ett av de största klimatproblemen och fossila bränslen måste ersättas med el och andra klimatvänliga alternativ med lägre utsläpp. Generella och teknikneutrala styrmedel ska vara grunden i politiken för att minska utsläppen. Luftkvalitet, underhållet av vägbanor och buller påverkas även av vilka däck som används på olika fordon. Möjligheten att välja dubbdäck när vägförhållandena så kräver är viktig. Delar av Sverige har vägförhållanden som är besvärliga, vilket gör att bilisten bör kunna göra det val man anser nödvändigt av trafiksäkerhetsskäl. Därför är förbud inte en optimal lösning. Ett alternativ till att minska dubbdäcksanvändning i regioner som har förutsättningar för detta är en avgift. Mot denna bakgrund vill Liberalerna införa en skatt på dubbdäck för att minska utsläppshalten av partiklar. Systemet ska vara differentierat och avgifter ska kunna tas ut för olika tidsperioder. *De nettointäkter som dubbdäcksavgiften inbringar uppgår år 2017 till 130 miljoner kronor och ska gå tillbaka till regionerna för lokala förbättringsåtgärder och underhåll.* Skatten specificeras närmare under avsnittet för skattefrågor.

Bredband skapar digital infrastruktur som möjliggör tillväxt över hela landet. Liberalerna vill fortsätta verka för bättre it-kapacitet såväl i städer som i glesbygd. Vi vill också verka för en europeisk digital agenda.

Lokaliseringsprincipen enligt kommunallagen bör ses över, den hämmar utbyggnaden av fiber. Energibolag kan enligt kommunallagen verka över kommungränser. Bredband är infrastruktur som bör vara möjlig att anlägga på liknande sätt och inte som i dag hindras av administrativa gränser.

Möjligheten att utveckla tjänster påverkas negativt i offentlig sektor genom de regelverk som finns. Införandet av agila kontrakt inom offentlig sektor skulle innebära att digitala lösningar kan utvecklas mer kostnadseffektivt och även att slutprodukterna blir bättre för användarna. Vi föreslår därför att staten tar fram standardkontrakt som myndigheter och kommuner kan använda samt informationsinsatser. Det behövs även en kompetensförstärkning för att kunna utveckla innehåll i digitala lösningar. *För detta syfte anslår Liberalerna år 2017 5 miljoner kronor under anslag 2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse.*

Vi ser även att allt fler välfärdstjänster utvecklas utifrån digitala möjligheter. Dels för att hantera privatekonomi och arbete, dels för att ta del av framtidens sjukvård och omsorg. När tjänster flyttar in i framtidens tekniklösningar måste även invånare oavsett geografisk position, ålder eller kulturell bakgrund ges möjlighet att kliva på detta digitala tåg. *Vi föreslår därför, utöver de 100 miljoner kronorna till bredbandsutbyggnad som specificerats ovan, ökade utbildningsinsatser för att stärka*

äldres delaktighet i it-samhället. Satsningen beräknas uppgå till 15 miljoner kronor årligen mellan 2017 och 2020.

Liberalerna föreslår att pris- och löneomräkningen för åren 2017–2019 justeras ned med 20 procent årligen. På detta utgiftsområde påverkas för år 2017 anslag 1:3 och 1:12.

Tabell 1 Anslagsförslag 2017 för utgiftsområde 22 Kommunikationer

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (L)
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur	24 107 726	-675 000
1:2 Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	21 556 141	
1:3 Trafikverket	1 305 021	-1 622
1:4 Ersättning för sjöräddning och fritidsbåtsändamål	188 308	
1:5 Ersättning för viss kanal- och slussinfrastruktur	62 284	
1:6 Ersättning avseende icke statliga flygplatser	82 513	
1:7 Trafikavtal	900 000	
1:8 Viss internationell verksamhet	28 757	
1:9 Statens väg- och transportforskningsinstitut	48 174	
1:10 Från EU-budgeten finansierade stöd till Transeuropeiska nätverk	150 000	
1:11 Trängselskatt i Stockholm	1 448 531	
1:12 Transportstyrelsen	2 086 091	-5 051
1:13 Trafikanalys	65 483	
1:14 Trängselskatt i Göteborg	1 027 434	
1:15 Sjöfartsstöd	1 632 000	
2:1 Post- och telestyrelsen	28 516	+15 000
2:2 Ersättning för särskilda tjänster för personer med funktionsnedsättning	140 278	
2:3 Grundläggande betaltjänster	33 537	
2:4 Informationsteknik och telekommunikation	22 844	
2:5 Driftsäker och tillgänglig elektronisk kommunikation	126 014	
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse	75 265	+5 000
<i>Nya anslag</i>		
1:16 Cykelkansli		+10 000
Summa	55 114 917	-651 673
<i>Specifisering av anslagsförändringar</i>		
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur		-750 000
1:1 Utveckling av statens transportinfrastruktur		+75 000
1:3 Trafikverket		+2 000
1:3 Trafikverket		-3 622
1:12 Transportstyrelsen		-5 051
1:16 Cykelkansli		+10 000
2:1 Post- och telestyrelsen		+15 000
2:6 Gemensamma e-förvaltningsprojekt av strategisk betydelse		+5 000

Nina Lundström (L)

Christer Nylander (L)

Tina Acketoft (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Mats Persson (L)

Maria Weimer (L)